

Tropický deštný les v našem nákupním košíku

termín nahrání vypracované úlohy do aplikace moodle: **4. prosince 2016**

O významu a nepostradatelnosti tropického deštného lesa jste jistě slyšeli již mnohokrát, a dokázali byste tak vymyslet hned několik důvodů, kvůli kterým se snažíme jeho i tak se zmenšující plochy chránit. Přemýšleli jste však někdy nad tím, jak vaše chování přispívá, případně ztěžuje jeho ochranu? Může například to, že si dáte ke snídani kakao, nebo k obědu hovězí steak s hranolky, souviset například s požáry sužujícími indonéské ostrovy či s ubýváním populace jaguára amerického? Pokud ano, můžete s tím něco udělat, nebo je nezbytné mít běžně v nákupním košíku tropický deštný les?

ZADÁNÍ ÚLOHY

Nyní se zamyslete nad tím, jaký vztah k tropickému deštnému lesu máte vy osobně, a do jaké míry vaše chování může hrát roli v problémech, které tyto oblasti postihují. Tyto své **předpoklady napište do úvodu** své práce a **v závěru práce** pak na základě vámi realizovaného výzkumu a zjištěných výsledků **zhodnoťte správnost vašich předpokladů**.

Vyberte si přibližně **15 až 20 potravin**, které jsou běžně součástí vašeho jídelníčku, a zkuste vypátrat, zda jejich nakupování má vliv na kácení tropického deštného lesa. **Všimněte si i jejich nepřímých vztahů** k deštnému lesu (například si sice asi běžně nedopřáváte steak s argentinského býka, ale většina zvířat, jejichž maso běžně jíme, sama za svůj život snědla desítky kilogramů sóji). **Pro názorné zaznamenávání a zhodnocení vztahů můžete využít například tabulku** obdobnou zde uvedené (Tabulka 1). Zároveň vám v tabulce uvedené příklady potravin a jejich vlivu na kácení tropického deštného lesa mohou pomoci si uvědomit, jaký vliv mají vámi zvolené potraviny. Mnohé potraviny, jejich původ a vliv na kácení tropického pralesa budete muset dohledávat v různých zdrojích. Nezapomeňte vždy kriticky posoudit věrohodnost daného zdroje.

Tabulka 1 – Vliv na kácení tropického deštného lesa

výrobek	zhodnocení	zdůvodnění
bramborové chipsy	-2	Producenti palmového oleje, na kterém se smaží nebo který obsahují, patří k největším likvidátorům tropických deštných lesů v jihovýchodní Asii.
FairTrade banán	0	FairTrade banány jsou pěstovány ekologicky udržitelnějším způsobem; plocha, na níž rostou, nesmí být rozšiřována na úkor tropického deštného lesa.

výrobek	zhodnocení	zdůvodnění
obyčejná čokoláda (například Orion)	-2	Nízká výkupní cena kakaa nutí pěstitele rozšiřovat kakaovníkové plantáže, navíc přispívá k nízkým příjmům obyvatelstva, což zvyšuje tlak na hospodářské využití pralesa. Zároveň některé čokolády obsahují palmový tuk.
instantní polévka	-1	Obsahuje sójový lecitin – sóju jako emulgátor, tedy potravinu, která zabírá čím dál větší plochy na úkor rozlohy tropického deštného lesa. Nicméně do tohoto výrobku bylo použito jen malé množství sóji, zvláště v poměru s množstvím sóji, která je pěstována jako krmivo pro dobytek či prasata.

Pozn.: Možné hodnocení:

- 0 ... Nemá vliv na ubývání plochy pralesa.
- 1 ... Produkce některé ze složek výrobku má vliv na ubývání plochy pralesa.
- 2 ... Produkce některé ze složek výrobku velkou měrou přispívá k ubývání plochy pralesa.

Ve své práci nezapomeňte **získané výsledky výzkumu popsat a především zhodnotit**. Pokud naleznete mezi zkoumanými potravinami takové, které mají negativní vztah k tropickému deštnému lesu:

- **zamyslete se nad konkrétními dopady**, které jejich nakupování může na tropický deštný les, či jeho obyvatele, mít;
- určete, kterých oblastí tropického deštného lesa na světě se nejvíce dotýkají;
- **prozkoumejte, zda existují alternativní produkty**, jimiž byste mohli tyto potraviny nahradit;
- **vymyslete a zhodnoťte další způsoby řešení** problematiky kácení tropických deštných lesů z důvodu rozšiřování zemědělské půdy.

Na závěr můžete dále například své spotřební chování porovnat z hlediska vlivu na kácení tropického deštného lesa se spotřebním chováním ostatních členů vaší rodiny, nebo svých spolužáků. Případně se ho můžete pokusit dát do souvislosti se zjištěnými údaji o dovozu potravin ze zájmových států do Česka. **Velmi oceníme i vaše vlastní nápady při řešení tohoto mini-výzkumu**. Originalita práce a váš vlastní přínos k zadanému tématu vám mohou přinést až 25 bodů (viz [pravidla korespondenčního semináře](#)).

TIPY NA ZAJÍMAVÉ A PŘÍNOSNÉ ZDROJE INFORMACÍ:

- BÍLÝ, T., FRAŇKOVÁ, E. (2012): Globální souvislosti produkce a spotřeby, hnutí fair trade. Geografické rozhledy, 22, č. 1, s. 22–25. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/wp-content/uploads/2012/10/22-25.pdf> (17. 10. 2016)
- JELÉN, L., KOCOVARÁ, T. (2013): Globální obchod s banány a jeho dopady. Geografické rozhledy, 23, č. 1, s. 22–23. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/wp-content/uploads/2013/09/22-23.pdf> (17. 10. 2016)
- RYCHTECKÁ, M. (2010): Svět v nákupním košíku. Společnost pro Fair Trade, Brno, 52 s. Dostupné z: http://www.nazemi.cz/sites/default/files/svet-v-nakupnim-kosiku_0.pdf (17. 10. 2016)
- Statistika zahraničního obchodu. Český statistický úřad. 2012. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pli/stazo/STAZO.STAZO> (17. 10. 2016)

**NEŽ SE DO VAŠEHO VÝZKUMU PUSTÍTE,
NEZAPOMEŇTE SI PŘEČÍST PRAVIDLA KOREKTNÍHO VYPRACOVÁNÍ PROBLÉMOVÉ ÚLOHY!**